

ACTE I: ANY 1 DEL REGNAT D'AKHENATON. TEBES¹

Escena 1: funeral d'Amenhotep III (o Amenofis III).² Un escriba recita un fragment del *Llibre dels morts*. Durant la cerimònia fúnebre, es practica el ritual sagrat d'extracció de les vísceres del cos del difunt abans de ser dipositades en vasos canopis. Posteriorment, el cos és embalsamat i embolicat. Després, el cor del faraó és pesat contra una ploma: si el cor és lleuger com la ploma, s'assegura que l'ànima d'Amenhotep viatjarà a través de la vida futura fins al retorn al cos. Ai, pare de Nefertiti i antic conseller d'Amenhotep, presideix la cerimònia amb els sacerdots que vetllen el cos del difunt.

Escena 2: coronació d'Amenhotep (Akhenaton). El seguici fúnebre s'allunya i el nou faraó Amenhotep és coronat com a Amenhotep IV. Resta sol mentre, en una estança veïna, els servents preparen la cerimònia.³ Poc després, entren l'escriba, el gran sacerdot d'Amon, Ai i el general Horemheb, invocant els déus Horus i Ra.⁴ El nou faraó rebrà la corona de l'Alt i del Baix Egipte com a símbol del poder absolut.

Escena 3: la finestra de les aparicions. El faraó es troba al seu palau, reunit amb la seva mare, Tiy, i la seva esposa, Nefertiti.⁵ En la invocació a un déu únic, es demostren les intencions d'Amenhotep de convertir la religió en un sistema monoteïsta. L'acte acaba amb la glorificació a Aton, nova forma del déu del sol, Ra.⁶ Les dues dones deixen el faraó sol i aquest contempla des de la finestra de palau el pas de les barques del seguici fúnebre pel riu Nil.

ACTE II: ANYS 5 A 15 DEL REGNAT D'AKHENATON

Escena 1: el temple de Tebes. Un grup de sacerdots canten un himne a Amon-Ra.⁷ Apareixen el faraó, Tiy i alguns acòlits del nou culte, que ataquen el temple.⁸ S'enderroca el sostre i entra la llum del sol, és a dir, del nou déu, Aton. Els vencedors entonen un himne sense lletra.

Escena 2: Akhenaton i Nefertiti. Un escriba recita un poema amorós.⁹ El faraó —ja amb el nom canviat— i la seva esposa canten el seu amor. Darrere seu, es veu el seguici fúnebre que anuncia el futur viatge de la parella cap a la mort.

Escena 3: la ciutat. El faraó tria l'emplaçament per a una nova ciutat. Akhetaton, 'la ciutat de l'horitzó d'Aton', s'erigeix per al culte a la nova religió. Un escriba descriu la voluntat

d'Akhenaton de bastir el recinte en honor a l'únic déu, Aton.¹⁰ Després del discurs, comença una dansa per oficialitzar la inauguració de la nova ciutat.

Escena 4: l'himne. Akhenaton entona una oració privada al seu déu. La seva visió d'una nova religió i d'una nova societat és completa.¹¹

ACTE III: ANY 17 FINS ALS NOSTRES DIES

Escena 1: la família. L'escena es divideix en dos quadres. En un, Akhenaton, Nefertiti i les seves filles romanen al palau.¹² A l'altre, l'exterior. El faraó i Nefertiti semblen viure en un món isolat de l'ambient tens que es viu a fora, amb un clima de conspiració per part d'alguns sacerdots fidels a Amon i a la resta de déus, el culte dels quals s'ha proscrit. Tiy, mare d'Akhenaton, mostra el seu neguit. A palau arriben missives inquietants.¹³

Escena 2: atac i caiguda. Els sacerdots d'Amon, juntament amb el general Horemheb, amb el summe sacerdot i amb Ai, surten de les multituds i travessen les portes del palau.¹⁴ Les filles del faraó intenten escapar i són arrossegades lluny d'Akhenaton, de Nefertiti i de Tiy. Finalment, el faraó és assassinat.

Escena 3: les ruïnes. L'escriba descriu la restitució dels antics cultes a Amon. Els temples dedicats als déus han estat restaurats i les escultures han estat restituïdes. S'ha coronat el nou faraó, Tutankamon. Al final, es veuen les ruïnes de l'antiga ciutat d'Akhetaton, visitada ara per un grup de turistes, mentre un guia —en aquest muntatge, un professor universitari que s'adreça als seus estudiants— dona indicacions de com arribar al recinte arqueològic, a l'actual Al-Amārna.¹⁵

EPÍLEG

Els fantasmes d'Akhenaton, Nefertiti i la reina Tiy són escoltats de nou des del món antic, sense ser conscients que han mort. Units i des del més enllà, contemplen el seguici fúnebre d'Amenhotep III.¹⁶

¹ El prelude ja presenta trets propis del minimalisme, amb la reiteració de patrons melòdics i rítmics curts, que es van transformant gradualment a partir de la distribució de notes en grups de 4, 3 o 6, i inicialment amb violes i violoncels, als quals a poc a poc s'afegeixen també els instruments de vent. Glass sovint modifica els seus patrons mitjançant la incorporació o eliminació progressiva de notes, instruments o capes sonores. Això crea un desenvolupament lent i orgànic de la música, en què els canvis són subtils però constants.

² Comença amb el ritme insistent de la percussió, abans de la intervenció del cor.

³ Bona part d'aquesta escena no conté text cantat fins a la intervenció de l'escriba, Ai i Horemheb. L'orquestra desenvolupa un interessant i sinuós passatge per a instruments de vent i sintetitzador, abans de deixar pas als comentaris de la corda.

⁴ El text de l'escriba és recitat, sobre els arpegis del sintetitzador.

⁵ L'escena arrenca amb el so d'unas campanes tubulars.

⁶ L'escena cantada s'inicia amb el cant d'Amenhotep, que deriva en un trio amb Nefertiti i Tiy. Al final de l'acte tornen a sentir-se les campanes tubulars.

⁷ El trombó és el principal instrument de la transició orquestral, abans de la intervenció del sacerdot i del cor.

⁸ L'atac al temple es resol amb contratemps rítmics per part d'orquestra, cor i solistes (sense text, però amb *vocalise*).

⁹ El poema de l'escriba (que repetiran el faraó i la seva esposa) és un text extret d'una mòmia reial del període d'Al-Amārna, que comença amb les paraules "Sesenet neftu nedjem" ('Prenc el dolç alè de la teva boca'). L'escriba recita sobre el trombó, mentre que el duet, sinuós i molt líric, ho fa sobre els arpegis de les violes.

¹⁰ El discurs de l'escriba és recitat i sense acompanyament orquestral. La dansa arrenca després d'una fanfara. La percussió i el sintetitzador donen al número ballat un aire tribal.

¹¹ Aquest és el centre neuràlgic de l'òpera i el fragment més llarg per a veu solista. Després d'una citació de la música pertanyent a l'escena de la coronació, Akhenaton entona el seu himne al déu Aton, amb la intervenció del vent i la corda (arpegis de les violes). La línia melòdica, molt simple, és resposta en les diferents estrofes pels metalls (trompeta i trombons). Per cloure l'acte i l'escena, hi ha una breu intervenció del cor —fora d'escena— amb un text sobre el salm 104 de l'Antic Testament, cantat en hebreu, en lloança de la creació.

¹² Un suggeridor *vocalise* serveix d'introducció a l'escena, amb intervencions destacades del planívol oboè.

¹³ Les missives, extretes de diverses tauletes de l'antic Egipte, són llegides per l'escriba sobre una base instrumental d'intensitat creixent.

¹⁴ L'escena és introduïda per inquietants acords dels instruments de metall, abans de la irrupció de les veus.

¹⁵ Aquesta escena inclou text recitat (per part de l'escriba) i música que reprèn material ja escoltat durant el preludi.

¹⁶ La darrera escena està escrita tan sols per a orquestra i per al *vocalise* dels solistes.

NOTA: Hem volgut mantenir els noms històrics (amb les formes catalanes establertes per l'[Enciclopèdia catalana](#)) al llarg de l'argument.